

Rechterlijke machtiging bij verzet tegen opname

Wet zorg en dwang

Wilt uw familielid met dementie of een verstandelijke beperking niet opgenomen worden? Of wil zijn vertegenwoordiger dat niet? Dan geeft het CIZ geen besluit tot opname en verblijf af. Er wordt dan een procedure opgestart voor de aanvraag van een rechterlijke machtiging.

U heeft een familielid¹ met dementie of een verstandelijke beperking. Of met een aandoening zoals het syndroom van Korsakov, de ziekte van Huntington of niet-aangeboren hersenletsel. U of de zorgaanbieder heeft voor hem een aanvraag bij het CIZ gedaan voor een besluit tot opname en verblijf. Een onderzoeker van het CIZ is daarom (digitaal) bij uw familielid op bezoek geweest. Nu blijkt dat hij niet opgenomen wil worden. Of dat zijn vertegenwoordiger geen opname wil. In dat geval is er sprake van verzet.

In deze folder leggen wij uit wat er gebeurt als er sprake is van verzet. En wat u kunt doen om ervoor te zorgen dat uw familielid kan gaan wonen op een plek waar hij de zorg krijgt die hij nodig heeft.

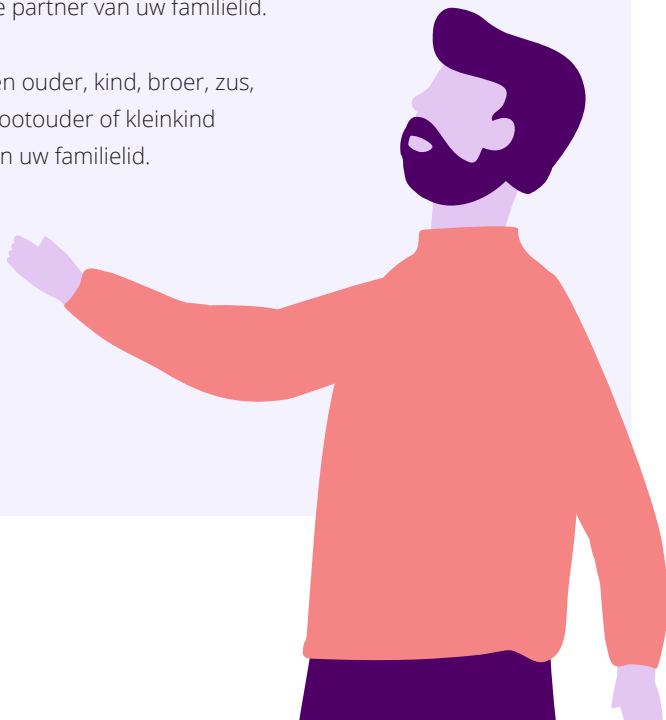
¹ Met familielid bedoelen we de persoon voor wie een aanvraag voor een besluit tot opname en verblijf wordt gedaan. Waar 'hij' staat, kunt u ook 'zij' of 'hen' lezen.

Vertegenwoordiging

De vertegenwoordiger is de persoon die mag spreken voor uw familielid als die niet meer kan opkomen voor zijn eigen belangen. Hieronder staat wie voor uw familielid mag spreken. Er geldt een rangorde.

Als voorbeeld: de partner van uw familielid verzet zich niet tegen de opname. De dochter verzet zich wel. Het verzet van de dochter telt dan niet want de partner staat hoger in de rangorde.

- 1 De wettelijk vertegenwoordiger van uw familielid.
- 2 De persoon die door uw familielid schriftelijk is gemachtigd in een door de notaris opgestelde volmacht of levenstestament.
- 3 De partner van uw familielid.
- 4 Een ouder, kind, broer, zus, grootouder of kleinkind van uw familielid.

Aanvraag rechterlijke machtiging

Als wij tijdens ons onderzoek vaststellen dat er verzet is tegen opname, geven wij geen besluit tot opname en verblijf af. Dit staat in een brief die het CIZ stuurt naar de persoon die de aanvraag deed.

De aanvraag zetten wij daarna om in een aanvraag voor een rechterlijke machtiging.

Rechterlijke machtiging

Een rechterlijke machtiging is een beslissing van een rechter. In dit document staat of er voldoende aanleiding is om uw familielid tegen zijn wil op te nemen. Alleen een rechter mag beslissen over onvrijwillige opname.

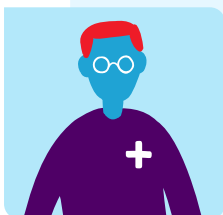

Wij bellen de persoon op die de aanvraag deed. Wij leggen uit wat er gaat gebeuren en welke informatie wij nodig hebben. Als u de aanvraag zelf deed, kunt u de zorgaanbieder van uw familielid om hulp vragen. U kunt het CIZ altijd bellen om vragen te stellen of uw zorgen te bespreken.

Documenten toesturen

Een deel van de informatie hebben wij al omdat er eerder een aanvraag is gedaan voor een besluit tot opname en verblijf. Er hoeft geen nieuw aanvraagformulier ingevuld te worden. Wel hebben wij 2 extra documenten nodig. Als de zorgaanbieder de aanvraag deed, zorgt hij dat wij deze krijgen. Als u de aanvraag zelf deed, dan zorgt u hier zelf voor.

Deze documenten hebben wij nodig

Een medische verklaring

Deze moet zijn opgesteld door een ter zake kundige arts zoals een specialist ouderengeneeskunde, een Arts voor Verstandelijk Gehandicapten of psychiater. Deze arts heeft ten minste 1 jaar geen zorg verleend aan uw familielid. Voordat hij de medische verklaring opstelt, komt hij bij uw familielid langs.

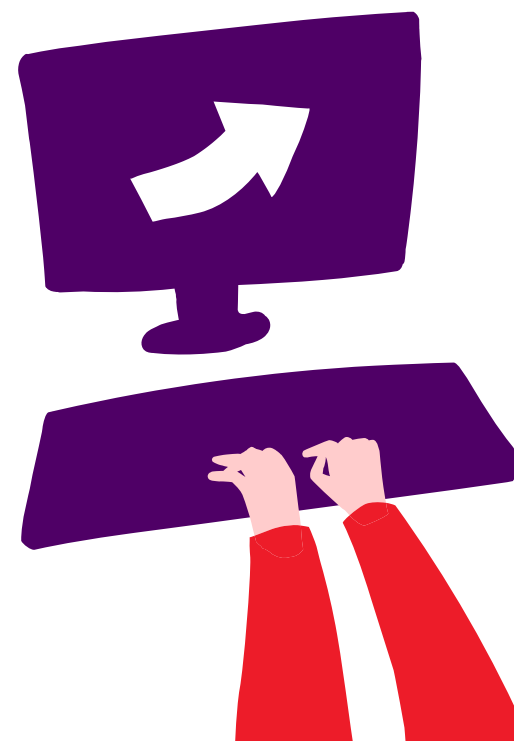
Het zorgplan

Als uw familielid al is opgenomen in een zorginstelling of als het zorgplan al is opgesteld in de thuissituatie.

Zonder deze documenten kan de rechter niet beslissen of uw familielid een rechterlijke machtiging krijgt en daarmee onvrijwillig opgenomen mag worden.

Als het niet mogelijk is om de documenten binnen 1 week op te sturen, neemt u dan contact met ons op. Wij kunnen dan met u afstemmen wanneer het wel mogelijk is.

U stuurt de documenten op via een beveiligde e-mail. Hoe u dit doet staat op onze website.

Na het toesturen van de documenten

Het CIZ beoordeelt de inhoud van de documenten. Als ze in orde zijn, stellen wij een verzoekschrift op en sturen dat naar de rechter. De informatie in het verzoekschrift geeft de rechter een goed beeld van uw familielid en zijn situatie. Wij informeren de persoon die de aanvraag deed hierover.

Iedereen voor wie een verzoekschrift voor een rechterlijke machtiging wordt ingediend, krijgt gratis een advocaat toegewezen. Dit gebeurt zodra de rechtbank het verzoekschrift heeft ontvangen. De advocaat komt op voor de belangen van uw familielid.

De zitting

Voordat de rechter een beslissing neemt, nodigt hij uw familielid uit voor een zitting bij de rechtbank. Als het niet lukt om naar de rechtbank te komen, komt de rechter op bezoek. De rechter gaat, als dat mogelijk is, met uw familielid in gesprek. Hij heeft ervaring met mensen met dementie of een verstandelijke beperking en doet zijn best om hem gerust te stellen.

De rechter kan ook andere mensen uitnodigen en hen vragen stellen. Denk aan de persoon die de aanvraag deed, de vertegenwoordiger van uw familielid, de casemanager, de persoon die uw familielid verzorgt, de behandelend arts of de arts die de medische verklaring heeft opgesteld.

Tijdens de zitting zijn de advocaat en een griffier aanwezig. De griffier maakt een verslag van wat er besproken wordt tijdens de zitting.

Na de zitting

De rechter bepaalt of opname voor uw familielid noodzakelijk en geschikt is. Ook kijkt hij of er geen minder ingrijpende mogelijkheden dan opname zijn. Zoals bijvoorbeeld meer zorg thuis.

De rechter doet zo snel mogelijk uitspraak. De uitspraak wordt vastgelegd in een beschikking. Dit is een brief waarin staat waarom uw familielid wel of geen rechterlijke machtiging krijgt. De beschikking wordt onder andere naar uw familielid, de persoon die de aanvraag deed en de vertegenwoordiger van uw familielid gestuurd. Ook de advocaat en het CIZ ontvangen de beschikking.

Als de rechter een rechterlijke machtiging heeft afgegeven, moet uw familielid binnen 4 weken opgenomen worden. Als dat niet gebeurt, vervalt de rechterlijke machtiging. Heeft uw familielid een Wlz-indicatie? Dan kan het zorgkantoor u helpen bij het zoeken naar een zorgaanbieder waar uw familielid kan wonen en de juiste zorg kan krijgen. Als er een casemanager betrokken is, kan deze ook helpen.

Verhuizing

Omdat uw familielid niet opgenomen wil worden, is de verhuizing naar zijn nieuwe woning soms een moeilijk moment. Met de zorgaanbieder kunt u bespreken hoe u de verhuizing makkelijker kunt maken. Bijvoorbeeld door eerst samen met uw familielid de nieuwe woning te gaan bekijken. Of door uw familielid op de dag van de verhuizing zelf naar zijn nieuwe woning te brengen.

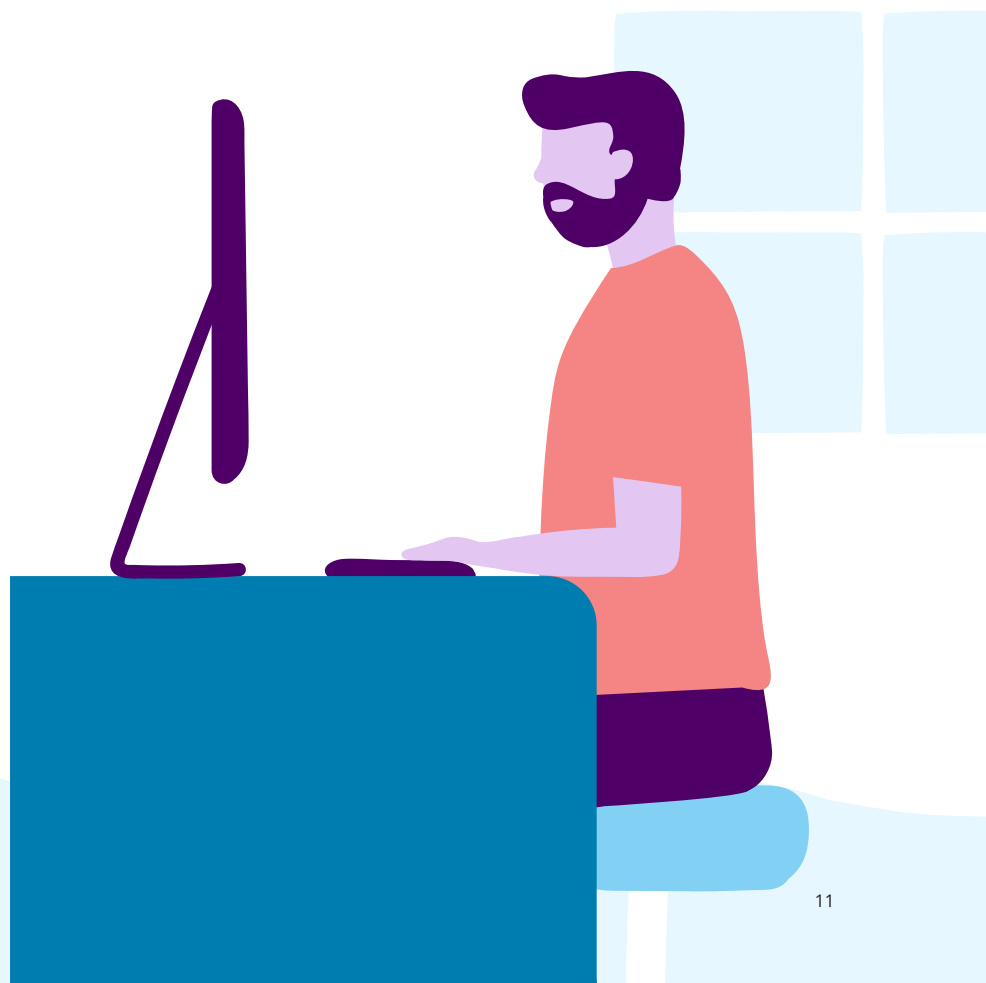
Is uw familielid al opgenomen? Dan kan hij soms blijven wonen op zijn vertrouwde plek. Of is alleen een verhuizing naar een andere afdeling van de zorginstelling nodig.

Bezwaar maken

Tegen de uitspraak van de rechter kunt u niet in hoger beroep. U kunt wel in cassatie gaan bij de Hoge Raad. U kunt wel een klacht indienen over hoe de medewerker van het CIZ zijn werk gedaan heeft. Hoe dit werkt staat op **ciz.nl**.

Als u informatie wilt over de rechten van uw familielid kan een cliëntenvertrouwenspersoon (CVP) u hierbij helpen. Een CVP is onafhankelijk en de hulp is kosteloos. Op **dwangindezorg.nl/wzd/clienten/clientenvertrouwenspersoon** kunt u lezen hoe u in contact komt met een CVP.

Meer over ons

Het CIZ beoordeelt of mensen recht hebben op zorg vanuit de Wet langdurige zorg (Wlz) of in aanmerking komen voor zorg vanuit de subsidieregeling ADL-assistentie. Daarnaast beoordeelt het CIZ of mensen kunnen worden opgenomen op basis van de Wet zorg en dwang (Wzd). Wij doen dit in het besef dat de regels voor iedereen gelijk zijn, maar dat mensen wel van elkaar verschillen. Het onderzoek is onafhankelijk en objectief. Wij doen dit volgens richtlijnen van het ministerie van VWS.

Privacy

Het CIZ gaat zorgvuldig om met persoonsgegevens. Op onze website **ciz.nl/privacy** kunt u lezen hoe wij dat doen. Ook vindt u daar welke gegevens wij verwerken en welke rechten uw familielid heeft.

Contact en meer informatie

Op **ciz.nl** vindt u meer informatie over het CIZ. Heeft u nog vragen? Neem dan gerust contact met ons op. Wij helpen u graag. U kunt op de website uw vraag stellen aan onze chatbot of live chatten met een medewerker. Of u kunt ons bellen op het telefoonnummer **088 789 1000**.

Meer informatie over de Wet zorg en dwang vindt u ook op de website **dwangindezorg.nl**

Deze folder is een uitgave van het CIZ.

Aan de tekst kunnen geen rechten worden ontleend. December 2025